

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
10 mei 2022

Ons kenmerk
PZH-2022-803814889
DOS-2020-0001447

Bijlagen
2

Aan Provinciale Staten

Onderwerp

Uitvoering amendement 648 VVD - Versnelling toepassing mest met gereduceerd fosfaatgehalte

Geachte Statenleden

Op 14 november 2018 is amendement 648: versnelling toepassing mest met gereduceerd fosfaatgehalte aangenomen. Hiermee heeft u op de begroting van 2019 een bedrag van € 200.000,- gereserveerd voor onderzoek, proeven en monitoring naar de toepassing van mest met een gereduceerd fosfaatgehalte. In eerste instantie is een verkennend onderzoek uitgevoerd naar de bewerking van mest en de toepassing van deze meststoffen in de landbouw. In december 2020 heeft u hierover het rapport met de titel: *Naar een gesloten fosfaatkringloop in Zuid-Holland* ontvangen (PZH-2020-761071449). In de brief met kenmerk PZH-2020-760351291 hebben wij u nader geïnformeerd over het vervolgproces. Graag willen wij u middels deze brief nader informeren over onvoorziene omstandigheden die de verdere uitvoering van het amendement belemmeren.

Onderzoek

Na de verkenning naar de fosfaatkringloop in Zuid-Holland is gebleken dat het zinvol is om nader onderzoek te doen naar de toepassing van dierlijke mest met een gereduceerd fosfaatgehalte, waarbij bodemvruchtbaarheid centraal staat. Dit mestproduct wordt in Nederland alleen geproduceerd in de Groene Mineralencentrale in Groot Zevert, naar dit product wordt tevens verwezen in het amendement. CLM Onderzoek en Advies (hierna CLM) is in 2021 gestart met nader onderzoek naar de toepassing van dit mestproduct, bestaande uit drie onderdelen:

1. Inventarisatie van pilots in Nederland met toepassing van organischestofrijke en fosfaatarme meststoffen gericht op het verbeteren van het organische stofgehalte in de bodem (waaronder dierlijke mest met een gereduceerd fosfaatgehalte);
2. Inventarisatie van behoefte naar dierlijke mest met een gereduceerd fosfaatgehalte op akker- en tuinbouwbedrijven in Zuid-Holland;
3. Praktijkproeven naar de effecten van dierlijke mest met een gereduceerd fosfaatgehalte op de bodem en het gewas.

Onderzoeksresultaten

De eerste twee onderzoeksonderdelen zijn inmiddels afgerond. U vindt de rapporten als bijlagen bij deze brief:

- Inventarisatie onderzoeken naar organischestofrijke en fosfaatarme meststoffen.
- Behoeftte aan fosfaatarme en organischestofrijke dierlijke mest, in de Hoeksche Waard en op Goeree Overflakkee.

Hieronder lichten we beiden onderzoeken kort toe.

Rapport 'Inventarisatie lopende onderzoeken'

Uit het rapport blijkt dat de samenstelling van het dierlijke mestproduct uit de Groene Mineralencentrale in Groot Zevert het meest vergelijkbaar is met groencompost. Uit onderzoeken die tot nu toe zijn gedaan zijn naar fosfaatarme en organischestofrijke meststoffen (waaronder het dierlijke mestproduct uit Groot Zevert en groencompost), blijkt dat het bodemkoolstofgehalte, het gehalte aan enkele macro- en micronutriënten en de microbiële biomassa in de toplaag van de bodem toenemen na toepassing van de stof. Bemesting met deze stoffen heeft geen eenduidig en/of meetbaar effect op de uitspoeling van stikstof, de pH, dichtheid, indringweerstand, het vochtgehalte van de bodem en de gewasopbrengst.

Naar aanleiding van de inventarisatie zijn ook een aantal belangrijke randvoorwaarden geformuleerd voor praktijkproeven met meststoffen, zoals een minimale duur van de proeven, keuze van gewassen en grondsoorten en belangrijke meetwaarden.

Rapport 'Behoeftte aan fosfaatarme en organischestofrijke meststoffen'

Voor het rapport naar de behoefte aan fosfaatarme en organischestofrijke dierlijke mest in de Hoeksche Waard en op Goeree Overflakkee heeft CLM zes telers en twee adviseurs geïnterviewd. Uit deze interviews blijkt dat telers de fosfaatarme en organischestofrijke dierlijke meststof, die in Nederland enkel wordt geproduceerd in Groot Zevert, aantrekkelijk vinden qua structuur en gehalten aan organische stof, fosfaat en stikstofmineraal. Kansen worden vooral gezien om dit product in plaats van groencompost aan te wenden, omdat de meststof minder verontreinigingen lijkt te bevatten. De grootste belemmeringen voor het toepassen van het product zijn, volgens de geïnterviewden, de hoge kosten (3x duurder dan groencompost, inclusief hoge transportkosten) en de afwezigheid van een gedeeltelijke vrijstelling voor de mestwetgeving.

In het rapport wordt ook ingegaan op de beschikbaarheid en kosten van het onderzochte fosfaatarme en organischestofrijke meststof uit Groot Zevert. Na afloop van de interviews met de telers en adviseurs, heeft de producent namelijk aan de onderzoekers laten weten dat er geen fosfaatarme, organischestofrijke meststof meer beschikbaar is. De productiekosten zijn eind 2021 nog verder toegenomen. Allereerst door de hoge energieprijzen. Daarnaast als gevolg van een beperkte beschikbaarheid van kunstmest. Door de hoge kunstmestprijzen is bij akkerbouwers in zowel Nederland, Duitsland en Frankrijk het gebruik van dierlijke mest namelijk toegenomen. Voor varkenshouders is het aantrekkelijker om hun varkensmest af te zetten in Duitsland en Frankrijk dan om te leveren aan de producent in Groot Zevert.

